

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: **J.**, nar. X., Konžská demokratická republika (KDR), naposledy v zahraničí: K., t. č. bytom u P., R., zast. JUDr. M., advokátkou, H. proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-245-65/PO-Ž/2008 zo dňa 12. februára 2010, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz 16/2010-100 zo dňa 22. septembra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz 16/2010-100 zo dňa 22. septembra 2010 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporcu č. ČAS: MU-245-65/PO-Ž-2008 zo dňa 12. februára 2010 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e.**

Navrhovateľovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. ČAS: MU-245-65/PO-Ž/2008 zo dňa 12.2.2010, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl na území Slovenskej republiky a podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľovi. O trovách rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal a trovy tlmočného znáša štát.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci z ktorého vyvodil správny právny záver.

K námietke, že odporca nepostupoval v súlade s § 34 ods. 5 Správneho poriadku, ako aj k námietke vyhodnotenia jeho osoby ako nedôveryhodnej uviedol, že tieto dve námietky spolu súvisia, nie sú však dôvodné. Odporca po vykonaní pohovorov s navrhovateľom a po predložení dôkazov vykonal podľa krajského súdu náležitým spôsobom rozsiahle dokazovanie, zamerané tak na overenie navrhovateľom prezentovaných faktov, ako aj ním predložených dôkazov. Podľa krajského súdu, všetky dôkazy predložené navrhovateľom sa nejavia ako dôveryhodné. Poukázal na to, že vodičský preukaz znie na meno iného držiteľa, okrem toho vykazuje vady, ktoré vzhľadom na znalecký posudok významným spôsobom spochybňujú jeho pravosť.

Podobne ani novinársky preukaz nie je hodnoverným dokladom z totožného dôvodu (pravopisné chyby v texte predtlače, forma preukazu, neaktuálnosť preukazu vzhľadom k procesu vydávania nových novinárskych preukazov, nevedomosť konžskej novinárskej organizácie o existencii novinára menom J., nevedomosť organizácie Novinári v ohrození o prípadných problémoch novinára uvedeného mena, resp. rádiatelevíznej stanice v ktorej mal pracovať). Ani predložený výtlačok novín Le Parmarés s prílohou nepôsobil ako hodnoverný dôkaz. O prípadnom pôsobení navrhovateľa v rádiu svedčila iba fotokópia ním predloženého potvrdenia zo dňa 2.8.2009, ktorý dokument sa však vo vzťahu k ostatným, objektívne získaným informáciám ktoré tomuto potvrdeniu oponujú, javí ako nehodnoverný.

Podľa krajského súdu odporca pri komplexnom vyhodnotení zisteného stavu veci dospel k správneému záveru, ak osobu navrhovateľa vyhodnotil ako nedôveryhodnú.

V tejto súvislosti poukázal na to, že nikto iný, resp. žiaden zdroj, okrem navrhovateľa, nepotvrdil s požadovanou pravdepodobnosťou pôsobenie navrhovateľa v inkriminovanom období (január 2008) a ani problémy v dôsledku ktorých navrhovateľa KDR opustil.

K výroku neudelenia azylu krajský súd uviedol, že osoba navrhovateľa je z pohľadu azylového konania osobou nedôveryhodnou. Miera tohto zistenia je podľa krajského súdu tak závažná, že možno v zhode s právnym názorom odporcu konštatovať, že navrhovateľ nepreukázal opodstatnenosť z obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine.

Neudelenie azylu je podľa súdu dôvodným a v súlade so zákonom.

K námietke, že odporca nesprávne vyhodnotil bezpečnostné riziká návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu, súd uviedol, že navrhovateľovi nebol v krajine pôvodu uložený trest smrti, preto predpoklad poskytnutia doplnkovej ochrany uvedený v § 2 písm. f/ bod 1 zákona o azyle nie je daný.

Nakoľko osoba navrhovateľa nie je z pohľadu azylového konania dôveryhodnou, nebolo preukázané ani to, že by mu v prípade jeho návratu hrozilo zaobchádzanie, ktoré má na mysli bod 2 citovaného ustanovenia.

Súd v tejto súvislosti poukázal na správy o krajine pôvodu navrhovateľa založené v spise odporcu, podobne aj na výsledky dokazovania, z ktorých nevyplýva, že by boli navrátilci, vrátane neúspešných žiadateľov o azyl, vystavení zlému zaobchádzaniu, nehrozí mu teda ani neľudské či ponižujúce zaobchádzanie.

Pokiaľ ide o online článok denníka The Guardian zo dňa 27.5.2009, podľa ktorého sú neúspešní žiadatelia o azyl navrátení britskou vládou do KDR po príchode do krajiny zadržaní a mučení, súd poukázal na výsledok vyšetrovania britským zastupiteľským úradom v danej

veci, podľa ktorého sa nepreukázalo zlé zaobchádzanie s konžskými navrátilcami, pričom tento zastupiteľský úrad nemá dôkaz o takomto zaobchádzaní.

Pokiaľ ide o ohrozenie osobnej integrity navrhovateľa v prípade jeho návratu do KDR v dôsledku ozbrojeného konfliktu v KDR, súd uviedol, že je skutočnosťou, že vo východnej časti KDR pretrváva napätie, resp. sa tam aktuálne vyskytujú ozbrojené zrážky medzi pravidelnou konžskou armádou a FDLR (Demokratické sily za oslobodenie Rwandy). Je ale zrejmé, že okrem východnej časti KDR možno považovať ostatné provincie za bezpečné.

Námietku, že odporca iným žiadateľom o azyl poskytol doplnkovú ochranu krajský súd neuznal z dôvodu, že navrhovateľom predložené rozhodnutia sú datované rokom 2009 a 2006, teda reagovali na situáciu v KDR v čase ich vydania.

Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že výrok o neposkytnutí doplnkovej ochrany je správny a zákonný.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne včas odvolanie, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ v odvolaní poukazoval na to, že predložil v konaní o udelenie azylu viaceré dôkazy, ktoré potvrdzujú jeho tvrdenia a úlohou odporcu bolo v prvom rade skúmať pravosť týchto dôkazov, a to vodičského preukazu, novinárskeho preukazu a prílohy k novinám Le Palmarés. Tieto dôkazy boli predmetom znaleckého dokazovania najmä preto, aby sa objektívne zistil stav veci. Keďže ide o verejné listiny, platí pri nich prezumpcia správnosti. Dokazovanie odporcu nepreukázalo opak. Závery dokazovania sú len hypotézou a nie objektívnym záverom. Závery Kriminelisticko-expertízneho ústavu Policajného zboru nemôžu slúžiť ako relevantný podklad pre rozhodnutie odporcu z dôvodu, že nebolo možné potvrdiť ani vyvrátiť tvrdenia navrhovateľa a teda toto znalecké dokazovanie neobjasnilo skutočný stav veci. Navyše ani odporca ani krajský súd nevzali do úvahy skutočnosť, že sú posudzované dôkazy, ktoré predložila osoba pochádzajúca z krajiny, kde vydávanie dokladov nepodlieha takej kontrole a systému ako v našich zemepisných šírkach. Ďalej navrhovateľ poukázal na email zaslaný Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov Odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, podľa ktorého získané informácie potvrdili, že Radio Tele Malandji

De Kananda Kassai Occidental existuje a že pán J. bol novinárom v KDR a pracoval zhruba pred 3-4 rokmi v tomto rádiu. Tento dôkaz nemožno považovať za relevantný, nakoľko v rádiu nemohli mať istotu, kto presne má záujem o dané informácie. Skutočnosť, že navrhovateľ mal záujem hľadať pomoc a žiadať azyl v akejkoľvek bezpečnej krajine nasvedčuje aj jeho výpoveď v zápisnici o podaní vysvetlenia.

Navrhovateľ nakoniec uviedol, že na základe uvedených skutočností je podľa neho preukázané, že v jeho prípade odporca nezistil skutočný stav veci a spis obsahuje hypotetické závery v neprospech navrhovateľa. V takom špecifickom konaní akým je azylové konania, však záver, že navrhovateľovi sa neudeľuje žiadna forma medzinárodnej ochrany a dokonca aj v prípade, keď navrhovateľ pochádza z takej krajiny akou je KDR, v ktorej je bezpečnostná situácia veľmi vážna, môže viesť k zásadnému ovplyvneniu života osoby a dokonca ohroziť jej právo na život alebo osobnú slobodu. Odporca v azylovom konaní nepredložil relevantný dôkaz o tom, že sa jednoznačne jedná o falošné doklady. Aj keď sa navrhovateľ snažil predložiť všetky relevantné dôkazy, nebolo možné niektoré jeho tvrdenia objektívne posúdiť, a preto sa v jeho prípade mal odporca riadiť zásadou v pochybnostiach v prospech žiadateľa.

Na základe uvedeného žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu sa zrušuje a vec sa vracia odporcovi na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu vyjadril tak, že správny orgán sa nestotožňuje s tvrdením navrhovateľa, že by bol prenasledovaný z dôvodov uvedených v § 8 zákona o azyle a súhlasí s vysloveným názorom súdu, že v jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona o azyle. Rovnako neboli preukázané skutočnosti, že by mal byť v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený vážnemu bezpráviu, tak ako to ustanovuje § 2 písm. f) zákona o azyle.

Vzhľadom na uvedené navrhol odporca, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozsudok krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolacie námietky navrhovateľa sú dôvodné a rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25.1.2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b ods. 1 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu, ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle § 13c ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i) zákona o azyle, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa žiadateľ nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky a o neposkytnutí doplnkovej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu súd zistil, že navrhovateľ požiadal o azyl na území Slovenskej republiky 11.5.2008 z dôvodu, že v krajine pôvodu ako novinár napísal článok o vodcovi protivládne zameranej skupiny. Po odvysielaní rozhovoru v rádiu ho hľadali členovia štátnej polície a keď ho nenašli, vzali miesto neho jeho brata. Z toho dôvodu sa obával svoj život v prípade návratu do krajiny pôvodu.

Migračný úrad vydal dňa 4.11.2008 rozhodnutie ČAS: MU-245-30/PO-Ž-2008, ktorým navrhovateľovi neudelil azyl, neposkytol mu doplnkovú ochranu a tiež rozhodol, že v jeho prípade neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do krajiny pôvodu, nakoľko vyhodnotil navrhovateľa ako nedôveryhodného žiadateľa. Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ opravný prostriedok.

Krajský súd o ňom rozhodol rozsudkom č. k. 9Saz 76/2008-54 zo dňa 10.6.2009, ktorým rozhodnutie odporcu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Týmto rozhodnutím zaviazal odporcu vykonať znalecké dokazovanie ohľadom novín, v ktorých vyšiel článok o údajnom prenasledovaní novinára J., vykonať znalecké dokazovanie vo veci pravosti novinárskeho preukazu, vodičského preukazu navrhovateľa a vyhládať a do spisu zadovážiť aktuálne informácie o krajine pôvodu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 3.6.2008 navrhovateľ vycestoval z KDR nelegálne dňa 4.2.2008 do prístavného mesta Ilebo, následne do Maluku a Kinshasy. Potom bol zavezený do Matadi odkiaľ sa nákladnou loďou dostal do neznámej krajiny v Európe, na to ho viezli motorovým vozidlom na neznáme miesto, odkiaľ pokračoval peši. Opýtal sa ľudí na políciu, kde požiadal o azyl.

Na otázku, aká je cieľová krajina jeho cesty uviedol, že nemal cieľovú krajinu, chcel len opustiť rodnú krajinu.

Na otázku, či bolo voči nemu vedené trestné konanie odpovedal, že trestné konanie voči nemu nikdy nebolo vedené, ani nebol trestne stíhaný.

Na otázku, či bol členom nejakej politickej strany, hnutia alebo inej organizácie uviedol, že nie nikdy nebol.

Na výzvu, aby uviedol všetky dôvody, pre ktoré sa rozhodol požiadať o udelenie azylu alebo doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky uviedol, že o azyl na území SR žiada z dôvodu obavy o svoj život, pretože urobil rozhovor s generálom L.. Ďalej uviedol, že ide o to, že ich región Kasai Occidental je dosť vzdialený a ľudia nemajú prístup k informáciám, preto sa rozhodol odísť na východ krajiny, aby urobil reportáž o podmienkach v problematickej oblasti Konga. Odišiel 5.1.2008 do mesta Goma za účelom, aby napísal reportáž o vzbuře vo východnej časti KDR. Ubytoval sa v hoteli v meste Goma a odišiel do obce Kirose, vzdialenej približne 35 kilometrov západne od mesta Goma, kde písomne požiadal o stretnutie s generálom L., ktorý je na čele hnutia CNDP - Congres National pour la Défense du Peuple v preklade Národný kongres na obranu ľudu. S týmto generálom sa aj stretol a pýtal sa ho na otázky, ktoré ho zaujímali. Týkali sa jeho odchodu z armády a súčasnej činnosti ako aj činnosti CNDP a čo je cieľom CNDP. Hnutie CNDP založil generál L.. Cieľom CNDP je brániť oblasť Banda Murenge a jeho obyvateľov pred útokmi ozbrojených skupín z Rwandy a Konga. Celý priebeh rozhovoru bol pokojný, prebiehal bez problémov. Počas rozhovoru mal diktafón, kde nahrával priebeh rozhovoru. Mal v pláne zostrihať rozhovor a úryvky poskytnúť poslucháčom stanici La radio - télévision Malandji. 30.1.2008 sa vrátil do práce, prehral priebeh rozhovoru s generálom L. svojmu šéfovi a 31.1.2008 odvysielal reportáž pre poslucháčov. Popoludní sa vrátil domov a večer išiel s kamarátmi na oslavu narodenín. Ráno mu volali susedia, ktorí mu povedali, že v okolí domu sa prechádzajú príslušníci ANR - Agence Nationale de Renseignement, v preklade Národná informačná služba. Ďalej mu susedia povedali, že večer 31.1.2008 ho hľadali a vypytovali sa na neho a keďže ho nenašli doma, zobrali so sebou jeho brata. Nechali mu iba ústny odkaz po susedoch, aby išiel do kancelárie ANR. Tú noc z 31.1. na 1.2.2008 prespal u kamaráta. Na druhý deň mu volal kolega z rádia, že príslušníci ANR boli u neho v kancelárii, zobrali všetok jeho materiál a odkázali mu, aby sa okamžite dostavil do kancelárie ANR, inak okamžite zrušia vysielanie stanice La radio-télévision Malandji. Rozhodol sa preto opustiť mesto Kananga a vycestovať za sestrou do Kinshasy. Vedel, že proti jeho bratovi ANR nič nemá a časom ho prepustia.

Navrhovateľ nevedel uviesť čo sa stalo s jeho bratom, ani či spomínaná rozhlasová stanica naďalej vysiela. Ďalej uviedol, že na políciu sa neobrátil preto, lebo ANR je štátna informačná služba, z toho dôvodu nemalo význam požiadať o pomoc políciu. Ide o tie isté zložky. U sestry neostal, lebo by to bolo prvé miesto kde by ho hľadali. Svoj problém

sa nepokúsil vyriešiť v krajine pôvodu pred tým, než ju opustil, lebo sa zľakol z čoho ho obvinili. Uviedol aj, že Kongo nie je právny štát a sú tam bežné prípady, že zatýkajú nevinných ľudí a v jeho prípade by mu nepomohli ani mimovládne organizácie alebo inštitúcie pôsobiace v KDR.

Na otázku čoho sa obáva v prípade návratu do krajiny pôvodu uviedol, že sa obáva o svoj život.

Pri vstupnom pohovore navrhovateľ predložil novinársky preukaz na jeho meno vydaný 20.2.2006 a noviny Le Palmarés s prílohou z 26.2.2008, kde je uvedené žurnalista J. z Rádia Malandji bol donútený odísť do ilegality, lebo je hľadaný bezpečnostnými orgánmi, a to v dôsledku odvysielania reportáže s vodcom CDNP. Na pojednávaní na krajskom súde 10.6.2009 predložil aj vodičský preukaz, ktorý mu ako uviedol poslala sestra na jeho žiadosť aby mohol preukázať svoju totožnosť. V doplňujúcich pohovoroch uviedol, že vlastnil aj občiansky preukaz a doklady o vzdelaní, tie však ostali doma a nie je schopný ich predložiť.

Podľa výsledkov znaleckého skúmania Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru porovnanie s nesporne pravými dokladmi nebolo možné vykonať, nakoľko takéto doklady sa v zbierke referenčných materiálov KEÚ PZ nenachádzajú.

Z toho dôvodu nebolo možné sa vyjadriť k pravosti vodičského preukazu. Skúmaním však zistili niektoré skutočnosti nasvedčujú tomu, že sa môže jednať o falzifikát (rozdiel vo vzhľade vlajok dokladu, tlačový defekt, chyba v texte anglickej predtlačky na rubovej strane dokladu, chybné uvedenie priezviska M. namiesto M.). Ďalej bolo uvedené, že možno predpokladať, že novinársky preukaz je falzifikát a taktiež nie je možné určiť, či na tlač novín a prílohy bol použitý jeden tlačový stroj.

V priebehu doplňujúceho pohovoru dňa 2.2.2010 navrhovateľ uviedol, že doklady, ktoré predložil sú pravé a ide o úradné doklady. Chybné uvedenie priezviska na vodičskom preukaze je len chybou pri vydaní dokladu. Doklad si nevymenil, lebo by to stálo ďalšie

peniaze. Pri pohovore predložil kópiu potvrdenia vydaného 2.8.2009, kde riaditeľ B. potvrdzuje, že J. ako novinár pracoval v spomínanom rádiu v čase od januára 2006 do februára 2008. Uviedol, že z KDR by bezdôvodne neodišiel, mal tam prácu, slušne zarábala a navyše má v KDR syna. Keby sa necítil byť ohrozený, radšej by žil so svojou rodinou.

Odporca svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z výpovede je zrejmé, že v KDR nemal navrhovateľ opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Jediné jeho údajné problémy boli len pre odvysielanie rozhovoru s gen. N.. Ak by mal žiadateľ problémy ako novinár, bolo by logické, že by sa najprv obrátil o pomoc na mimovládne organizácie a jeho prípad by bol známy minimálne organizácii Novinári v ohrození. Navyše je nelogické, že sa žiadateľ ako novinár osobne nestretol s údajným novinárom, ktorý napísal o ňom článok v novinách, ale všetko ohľadom vydania článku údajne sprostredkovala jeho sestra. Sám žiadateľ nepreukázal svoju totožnosť hodnoverným dokladom, práve naopak nastali pochybnosti o pravosti dokladov totožnosti, ktoré predložil, ako aj podkladov, ktorými preukazoval údajné problémy v krajine pôvodu. V každej azylovej veci je potrebné vyhodnotiť osobu žiadateľa z pohľadu jeho hodnovernosti. Pokiaľ sa preukáže, že žiadateľ nie je hodnovernou osobou, ním uvádzané dôvody sú tiež irelevantné a výsledkom je neudelenie azylu.

Vzhľadom na to, že neboli naplnené dôvody pre udelenie azylu, posudzoval odporca, či cudzinec spĺňa podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany.

Odporca uviedol, že u navrhovateľa sa nepreukázala ani nepotvrdila ani jedna z uvedených možností vážneho bezprávia. Navrhovateľ v krajine nie je obvinený z nijakého trestného činu a nehrozí mu teda uloženie trestu smrti. Žil v meste Kananga, ktoré nebolo postihnuté ozbrojenými bojmi medzi vládnymi jednotkami a povstalcami a počas celého konania nikdy ani neuvádzal, že by bol jeho život alebo nedotknuteľnosť jeho osoby ohrozené z dôvodu násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho konfliktu. Dôvodný nie je ani predpoklad, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe mučenia, neľudského, ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu, lebo sa nepotvrdilo, že ako novinár mal v KDR nejaké problémy. Aj keď sa v KDR vyskytli zjavné problémy

s ľudskými právami, neúspešní žiadatelia o azyl pri návrate ako skupina, nie sú ohrozenou skupinou.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, nebolo možné primárne vylúčiť, že tvrdenia navrhovateľa sa nezakladajú na pravde. V priebehu konania navyše predložil dôkazy - doklady, ktoré potvrdzujú jeho tvrdenia a odporcovi sa nepodarilo dokázať, že ide o falzifikáty. Strohé konštatovanie, že pri vodičskom preukaze - niektoré skutočnosti nasvedčujú tomu, že sa môže jednať o falzifikát, pri novinárskom preukaze - možno predpokladať, že novinársky preukaz je falzifikát, pri novinách s prílohou - nie je možné určiť, či na tlač novín a prílohy bol použitý jeden tlačový stroj, nemôže byť dôkazom, vďaka ktorému by bolo možné navrhovateľa vyhodnotiť ako nedôveryhodného žiadateľa o azyl. Najvyšší súd súhlasí s názorom navrhovateľa, že sa v tomto prípade treba riadiť zásadou v pochybnostiach v prospech žiadateľa.

V danom prípade navrhovateľ tvrdí, že z krajiny odišiel z dôvodu obavy o svoj život, pretože robil rozhovor s generálom L., ktorý je na čele hnutia CNDP a po jeho odvysielaní v rádiu ho začali prenasledovať príslušníci ANR. Ako dôkaz predložil článok, ktorý o jeho prenasledovaní napísal iný novinár, novinársky preukaz ako aj potvrdenie o tom, že v spomínanom rádiu pracoval od januára 2006 do februára 2008. Odporcovi sa nepodarilo dokázať, že nejde o pravé doklady.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako nesúhlasí s názorom krajského súdu o navrhovateľovej nedôveryhodnosti. Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky navrhovateľova výpoveď bola po celú dobu konania konzistentná a vnútorne bez rozporov. Jeho tvrdenia sú zrozumiteľné, zhodné a bez vnútorných rozporov. Navyše jeho tvrdenia potvrdzujú predložené doklady, pričom je potrebné zdôrazniť, že správne orgány sa nepodarilo preukázať opak.

Konanie a rozhodovanie súdu o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu odporcu o neudelení azylu je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa V. časti OSP a nie je pokračovaním administratívneho konania. Nie je preto úlohou prvostupňového súdu, ale ani odvolacieho súdu dopĺňať vecnú či právnu argumentáciu rozhodnutia odporcu

a nie je jeho úlohou ani vykonávať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu veci už v administratívnom konaní.

Vzhľadom k tomu, že zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie je v rozpore z obsahom spisu, pričom rozhodnutie tak vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia a krajský súd mal na základe uvedeného rozhodnutie odporcu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, ak ten takto nerozhodol, nebolo preto dôvodné rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vrátiť vec na nové posúdenie súdu, ale odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodné prvostupňové súdne rozhodnutie zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na nové konanie.

V ďalšom konaní považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné, aby odporca vytknuté nedostatky odstránil. Jeho povinnosťou bude zistiť či rádio La radio - télévision Malandji v meste Kananga, v ktorom navrhovateľ pracoval, stále vysiela a osobitnú pozornosť musí venovať skúmaniu skutočností, ktoré podľa navrhovateľa bránia jeho dobrovoľnému návratu do krajiny pôvodu, a to v kontexte s aktuálnymi informáciami o krajine pôvodu navrhovateľa.

Až po doplnení dokazovania odporca opätovne rozhodne o žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu podľa § 220 OSP tak, že rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a v zmysle § 151 ods. 2 OSP úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože trovy právneho si neuplatnil a ani ich nevyčísľil v zákonnej lehote v súlade s § 151 ods. 1 OSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 25. januára 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová